

LIBERTATEA

Abonamentul:

Preţul toţi „Libertatea” cu adăusele sale „Foia interesantă”, „Zădărnici” şi broşurile „Spicuri Economice”, pe un an 10 cor. pe ½ an 5 cor. — Pentru economi: — mai 6 cor. la an „Lib.” cu „Foia Int.” pt. economi: — cor. pe an. Pentru America 3 dolari; — România 40 Lei.

Foia naţională politică.

o o o

Apare LUNIA ŞI JOIA

Inserţiuni:

1 pag. 80 cor., ½ pag. 40 cor., ¼ pag. 20 cor. etc. — inserate ce se dau de mai multe-ori, să fac reduceri de taxă

Inserţiunile ca şi abonamentele, să plătesc înainte

== Manuscrisele nu să dau înapoi. ==

Belgradul a fost părăsit de Sîrbi, şi în el au intrat oştile austroungare.

Trupele sîrbeşti din cetate s'au retras şi s'au unit cu celelalte oşti în lăuntru ţării, şi la Aranghelovaţ dau lupte crîncene cu ale noastre.

MAREA LUPTĂ DIN POLONIA, e încă tot nehotărîtă. Ea curge turbată!
ÎN FRANCIA Germanii cearcă cu cele mai mari sforţări, să spargă odată frontul francez, acum la începutul iernii.

Lupta cu Sîrbi.

Săptămîna trecută o veste neaşteptată a sosit de pe cîmpul de luptă cu Sîrbi: că *Belgradul*, oraşul cu scaunul domniei acestei ţări, a căzut în mâinile armatelor austroungare.

În acelaşi timp însă, ştiri despre lupte foarte mari, vin dela Aranghelovaţ, oraş în jos de Belgrad, în lăuntru ţării, unde oştile sîrbeşti s'au retras ca să ieie lupta în cîmp deschis, cu armatele austroungare ce au înaintat până acolo în ţara lor.

Belgradul s'a predat.

Trupele austroungare au intrat în Belg ad, după-ce Sîrbi s'au retras din el.

După o îndelungă bombardare a *Belgrad*-ului, Sîrbi se vede că n'au mai putut apăra cu destulă putere capitala ţării lor, de aceea, şi ca să cruţe oraşul, s'au retras din el, şi au lăsat să intre acolo trupele noastre cari din trei părţi porniseră în vremea din urmă foc nimitor asupra oraşului. Luarea *Belgradului* — scriu foile maghiare — nu are însemnătate din punct de vedere militar, va avea însă mare înrîurire asupra suflete-

lor soldaţilor nostri în luptele viitoare şi peste tot asupra mersului războiului cu Sîrbi, descurajînd pe Sîrbi faptul, că cel mai mare oraş al lor, e în mâna inimicului.

Iată ştirile despre căderea *Belgradului*:

În 2 Decembre Generalul *Liborius Frank*, comandantul armatei a cincea austro-ungară, a trimis M. Sale Regelui următoarea telegramă prin care vesteşte *cuprînderea Belgradului*:

— Peste măsură fericit rog pe *Maiestatea Voastră ces şi reg.*, ca din prilejul împlinirii de 66 ani de domnie glorioasă, să primească cele mai cu seponere urări de fericire ale armatei a cincea, împreună cu acel preasupus raport al meu, că, trupele armatei a cincea, au luat azi în stăpînire oraşul *Belgrad*.

Gen Frank.

Intrarea în Belgrad.

Belgrad, 3 Nov. — Pe la sfîrşitul lui *Novembre*, locuitorii din *Belgrad* păraseau oraşul cu miile *Trenurile* nu răzbeau să ducă pe refugiaţi, de aceea partea cea mai mare din ei, nefiind nici trăsuri şi cai îndeajuns, au pornit pe jos spre înlăuntru ţării, ducînd cu ei tot ce au putut

strînge cu graba şi cît îi îngăduiau puterile.

În 30 Nov. era mai mare îmbulzeala pe drumurile *Belgradului*.

În 1 Decembrie dimineaţa la 5 ore, comanda militară sîrbească, dupăce a adunat prin suflare de alarm, toate trupele aflătoare în *Belgrad*, la un loc, le-a dat poruncă să părăsească oraşul.

Noaptea pe la 12 ore comandantul sîrb al oraşului *Belgrad*, a dat de ştire trupelor austroungare, că trupele Sîrbilor din cetatea *Belgradului*, au eşit, să nu mai bombardeze oraşul.

Cu un ceas mai tîrziu, comanda trupelor austroungare a dat poruncă să se înştiinţeze de bunăvoie toţi aceia dintre soldaţi, cari doresc să treacă îndată în *Belgrad*, ca să se încredinţeze despre adevărul vestirei venite din partea Sîrbilor.

Soldaţii nostri auzind de ce e vorba, s'au înştiinţat cu grămada. Toţi însă, nu puteau merge. De aceea s'au ales 36 de feciori, cari avînd în frunte un locotenent, s'au dus în *Belgrad* luînd cu ei şi pe solul Sîrbilor care adusesse vestea, ca să vadă cu ochii

dacă e adevărat sau nu, că Sîrbi au deşertat oraşul.

Peste două ore soseşte ştirea dată de locotenentul austroungar: — Am cutreerat toate străzile *Belgradului*, dar n'am mai găsit aici nici un soldat sîrb. Oraşul e gol şi liniştit.

Dimineaţa la 5 ore trupele austroungare au început trecerea preste riul *Sava*, parte în vapoare, parte în luntri. Bucuria era de nedescris, cînd dimineaţa la 9 ore trupele noastre, intrînd în *Belgrad*, au pornit pe străzile oraşului.

După defilarea pe străzi, convoiul de soldaţi s'a oprit în faţa palatului regal. Aici s'a înălţat o rugăciune pentru biruinţa armatei austroungare, după care au urmat cuvîntări însufleţite către soldaţi şi cîntări.

Trupele de acoperire ale armatei sîrbeşti, eşite din *Belgrad*, după cum se vesteşte şi oficios, erau înşănţuite la marginea de Miază-zi a oraşului, ca de aici să apere retragerea în rînduială a Sîrbilor. Trupele noastre au luat lupta cu aceste trupe ale duşmanului şi, după o luptă scurtă au reuşit să alunge pe Sîrbi din şanţuri.

Steagul sîrbesc de pe turnul cetății a fost schimbat cu steagul armatei austrougare: negru-galben.

Ș'un steag unguresc a fost arborat pe cetate, din partea soldatului ungar Josif Hajdu.

Intrarea în Belgrad s'a făcut în toată rînduiala. Nu mai erau în oraș decît locuitorii cei mai săraci, cari tăcuți și cu pălăria în mână privau pe străzi la soldații noștri.

Prin străzile mai mari pe unde ședeau oamenii mai cu dare de mână, nu mai un era un singur locuitor. Pretutindenea porți, uși, crijme și cafenele încuiate ferești și table închise. Multe din clădirile mai mari au suferit stricări de gloanțele tunurilor noastre, totuși paguba în Belgrad nu e nici pe departe așa de mare cum se credea și se scria în gazete. În cîteva zile tot ce-a fost stricat, se poate ușor aduce la loc.

Singur clădirile de pe marginea rîului Sava au fost mai rău ciungărite. Așa: stațiunea de corăbii, palatul de finanțe, palatul de vamă, niște fabrici, ș'apoi zidurile cetății.

Soldații noștri s'au pus pe lucru să repare în cîteva zile tot ce-au stricat cu multă trudă în cîteva luni, până cînd comanda militară ia toate măsurile pentru apropiatele lupte grele ce se vor începe în curînd cu Sîrbii, în apropierea Belgradului, pe cîmp deschis.

*

Lupte aspre la Aranghelovaț!

Budapesta, 5 Dec. — (oficioasă) *Dela Aranghelovaț spre apus, și spre apus-miazăzi, luptele ce se dau sunt din cale-afară îndărăt nice și pline de perderi!*

Pân' acum (până Sîmbătă în 5 Dec), biruința hotărîtoare nu s'a dat.

Ieri am făcut mai mult ca 600 de prinsoneri.

(Aci se vede că s'au retras Sîrbii din cetatea Belgradului și aci își pun acum toate puterile.

Până la încheierea foii, știri mai nouă nu am aflat).

Lupta din Belgia.

Copenhaga, 4 Dec. „Daily Cronicle” vestește de pe cîmpul de luptă din Belgia:

Germanii se pregătesc de un mare atac la Ypern, im-

potriva trupelor franceze, engleze și belgiene. Se crede că acest nou atac va fi lupta hotărîtoare în Belgia, după care se va ști, că izbutesc Germanii să ajungă la țărmlul mării, ori nu. Marți s'a început pe întreg frontul focul de tun ucigător și de-atunci nu s'a mai oprit! Germanii au dus în linia de foc multe tunuri grele, despre cari se zice că nici odată n'au făcut atîta pustiire, ca acum!

Luni noaptea Germanii au pornit trupe din toate părțile Belgiei, cătră cîmpul de luptă dela Ypern

*

Se pornesc luptele iară în Alzația.

Zürich, 4 Dec. — Statul major din Elveția a vestit pe ziaristi, că din 1 Dec. s'au început de nou luptele în Alzația germană: atît pe frontul german cît și pe cel francez se dau lupte tot mai inversunate. În 2 Dec. bubuiturile tunurilor și zgomotul salvelor infanteriei s'au auzit din spre Basel (oraș în Elveția).

*

Francezii atacă.

Berlin, 5 Dec. În Flandria (colțul de Belgia unde s'au luptele cele mari), și în Alzația, spre miazăzi de la Metz, Francezii au atacat ieri, dar au fost respinși.

În pădurile Argonnilor la La Bassé și spre miazăzi de Altkirch, oștile noastre (germane) au dat ceva mai înainte.

*

Atacuri germane.

Rotterdam, 4 Dec. În Flandria de sus (Belgia), Germanii au îndreptat atacuri grele contra orașului Altrecht. Francezii au trebuit să se ație la atac după atac, date de mai multe regimente germane. Lupta pentru șanțurile pușcașilor a decurs inversunată. Perderile au fost din cale-afară mari pe amîndouă părțile. Indoesebi pentru un petec mic de loc șanțuit, s'au dat lupte nebune. Șanțul a fost de repețite-ori în stăpînire Nemților și iar în a Francezilor, în a căror a rămas, dar orașul e numai o grămadă de ruine.

*

Francia, respinge pacea?

Genf, 5 Dec. — Noul ambasador al Statelor Unite din America de Nord, Chap, a imbiat dlui Poincaré (președintele Franciei) de nou slujbele președintelui american Wilson, de a mijloci pacea între războitori.

Președintele repuniceii franceze a respins imbiemîntul, cu acea vorbă, că deocamdată nu se poate nici gîndi la pace (!?).

*

Anglia, vrea să coboare pe țărmi trupe nouă.

Berlin, 5 Dec. — Corăbi de războiu engleze, bat zilnic cu tunurile țărmlul mării. Din asta se dă cu socoala, că Anglia are să dea jos pe țărmi, în apropiere de Dünkirchen, trupe nouă, — a căror coborire o scutește prin focul tunurilor.

Kitchener proroceste războiu de 3 ani!

Londra, 3 Dec. — Lordul Kitchener, comandantul armatei luptătoare engleze, a spus unui ziarist, că acest războiu va ținea cel puțin trei ani de zile. Dar pân'atunci la nici un caz nu are capăt, până nu va fi zdrobită Germania și pe uscat și pe mare!

(Ba să și-se ducă pe pustii prorocia unui astfel de războiu nesfîrșit!)

Moștenitorul de Tron german despre războiu.

— „Acest războiu e o nebunie!” —

Un redactor german din America, aflător pe cîmpul de războiu european în taberele germane, vestește, după cum spune „Pester Lloyd”, că a vorbit de curînd cu Moștenitorul de Tron al Germaniei, care e comandantul uneia din armatele germane luptătoare contra Franciei, și a auzit printre altele dela Moștenitor, următoarele asupra stărilor de luptă și despre armatele luptătoare:

»Eu sunt soldat. — a zis Principele de Coroană german, — și de aceea n'ar trebui să vorbesc de politică. Dar eu, țin că acest războiu e un lucru fără minte, o nebunie, care n'a fost de lipsă! Dar Germania nu s'a putut feri din calea lui! Dela cel dintîi om, pân' la cel din urmă știm, că luptăm pentru ființa, pentru viața noastră. Poporul german nu va putea fi făcut se creadă, că acest războiu nu s'a pornit pentru nimicirea Germaniei. Știm și aceea, că o parte bună a lumii e în contra noastră. Asta vine de acolo,

că Anglia și-a tras pe partea ei presa (gazetăria, foile) lumii, — și Germania nu și-a bătut capul cu aceea, că ce înșamnă foile în politica lumii!.

Ajungînd vorba la dușmanii cu cari se bat, Principele german a spus despre Francezii ce-i are în față:

»Trebue să vorbesc cu cea mai mare recunoștință (laudă) despre curagiul soldatului francez, precum și despre conducerea franceză a războiului!

»În curagiu și în luptă, — a zis Principele, — nimeni nu întrece pe soldatul francez! Ca singuratic, el lucrează în chipul cel mai minunat și în multe privințe nu e înnapoia soldaților noștri (germani), ba în anumite privințe, e mai sprinten și mai ușor în mișcări decît cel german!

»În apărare însă, soldatul german întrece pe cel francez prin răbdarea sa și prin îndărătnicia împotrivrării.

»În ce privește conducerea războiului, apoi noi nu putem într'adevăr decît să admirăm pe comandanții armatelor franceze!

Așa a vorbit Principele de Coroană german. — și noi ne bucurăm de mărturisirile lui, căci ne pare a vedea întrînsele glasul ce prevestește o înmuiare a inimilor îndușmănite și un semn, că ar putea fi acuși vorba de pace între acești luptători.

De sigur că și Francezii vorbesc cu asemenea admirare despre bravura de fer a Germanilor, iar dacă și Germanii au ajuns a cugeta în acest fel despre Francezi și a nu mai crede în așa de ușoara zdrobire a lor, — putem nădăjdui, că gîndul unei împăcări cinstite, e tot mai aproape și pe o parte și pe alta.

Se și zvonește, că oameni cu bune gînduri, pun mari străduințe a porni pertractări de pace între Germania și Francia.

Lupta cu Rușii.

Uriașa luptă din Polonia ru-sească, ține încă, nehotărîtă. Mai inversunată ca ori-unde este ea în preajma orașului Lodz (jumătatea drumului dela hotarul german spre Varșovia). Știrile ce vin de acolo, spun tot așa, că lupte se dau din greu, dar de putut n'au putut înainta de seamă nici o parte nici alta. Iacă cîteva știri:

Amsterdam, 5 Dec. Știrile dela Petersburg mărturisesc tot mai tare, că în întreg războiul, cele mai înverșunate și mai crâncene lupte, sunt acestea ce se dau acum spre Nord și sud de Lodz. În Rusia nu ține nime sfârșitul lor ca îndoelnic, — dar văd totuși, că Germanii apără cu îndărătnicie fiecare palmă de pământ. Așa se vede, că la Lodz și-au îngrămădit toate puterile.

Tactica lor (a germanilor) zice mai departe vestirea din Petrograd, — se deosebește mult de cea din trecut. În vreme-ce în rîndul trecut (lupta de la Varșovia), germanii și-au întins puterile pe front foarte lung, acum le-au îngrămădit pe toate pe loc puțin. Regimentele (rusești) din Siberia, au cules iarăși multe cununi de glorie, — se laudă Rușii.

Cristiania, 5 Dec. Conducerea armatei rusești raportează: În jur de Lovitz lupta s'a urmat în 1 Dec. dar nu prea puternic, în 2 Dec. însă, inamicul (Germanii) au înaintat pe la miezul nopții în formațiune nouă și au dat la miazănoapte de Lodz un atac grozav contra așezărilor noastre (rusești), dar au fost respinși.

Dela Krakau spre miazăzi oștile noastre au intrat în orașul Welitscko.

Budapesta, 5 Dec. — În Coaliția de sud, la Timbark, s'au desvoltat lupte mai mici cu succese pentru noi.

În Polonia de miazăzi (la Censtohowa și ținutul ei), starea lucrurilor e — neschimbată.

În Polonia de miazănoapte, (la Lodz) lupta ține într'una mai departe.

În Carpați nu s'au petrecut nici ieri lucruri mai însemnate.

Höfer, subst. șef. st. m.

Impărații, pe cîmpul de luptă.

Impăratul Wilhelm al Germaniei a fost de curînd în Bresslau, mare oraș în Silezia, aproape de hotarele rusești, ba aproape de însași linia de bătăie ce se dă la Cestochowa și mai încolo. În același timp cetim, că

și Țarul Rusiei, s'a dus aproape de cîmpul de luptă în Polonia rusească.

Se vede din asta, că și un împărat și celalalt dă o deosebit de mare însemnătate luptei celei mari ce durează acum de mai bine de 3 săptămîni în Polonia, și par'că ei înșiși își împing oștile în cumplita bătălie și le încurajază prin ființa lor de față! — Căci poate că soarta întregului războiu atîrnă dela aceea, cum va reuși, pe partea cui va fi îngerul norocului, în această grozavă bătălie?!

Ar fi foarte frumos să treacă ei peste liniile de foc, și să se întîlnească într'o bună zi față în față, doar sunt veri primari și vecini cu împărățiile, și să-i pregătească lumii colea pe Crăciun, o bucurie mare: să facă să ne colinde solii păcii și a întoarcerii acasă a milioanelor de flăcăi și bărbați ce ne zac azi pe cele cîmpuri ale pătimirilor grele.

De aci e vorbă, ca Țarul să meargă în Caucaz, ca să vadă și trupele duse acolo contra Turcilor, — unde se vede că încă au să se de lupte mari.

Încă un milion de soldați, trimitem în Ianuar.

— Germania cu Austroungaria —

Ziarul italian „Perseveranza“ publică un articol, insuflat de cu bărbat politic german, care vorbind despre purtarea războiului de până acum, zice:

»Ofenziva (atacarea) armatelor germane (asupra celor franceze și rusești), n'a avut de gînd numai aceea, ca să pregătească înaintarea, ci și ca oștile ei să ajungă la larg, la aer, cum se zice.

»Planul conducerii armatei, a fost strălucitor.

»La Ruși însă, e vădit, că izbînzile ce au avut, nu sunt rodul manevrărilor lor bine gîndite, nainte chibzuite, ci numai al mulțimii lor uriașă de mare și brutale!

»Dar față de acestea, nu trebuie să se uite, că Germania și Austroungaria vor avea la îndemînă încă în luna viitoare Ianuar, *mai mult de un milion de recruți*, și așa cumpăna numărului de luptători, să va cam obli (față de mulțimea mai mare rusască de azi).

Articolul din „Perseveranza“ încheie cu aceea, că Germania, pe care o încungiură din toate părțile inimici plini de ură, merită toată simpatia, pentru lupta ei măreață și bărbătească.

Rușii în Ungaria.

Domnia de 5 zile a Rușilor în Homonna.

Budapesta, 3 Dec. După ce trupele austroungare au recucerit orașul *Homonna*, în care intraseră trupele rusești, — s'a început îndată retragerea Rușilor din comitatul *Zemplén*, pe toată linia. —

Din spusele prizonierilor aflăm, că grosul armatei rusești care a năvălit acum în Ungaria, îl formează diviziile mongole din Siberia: 48 și 49.

Cinci zile au stat Rușii în Homonna, în care vreme era întreruptă ori-ce atingere cu acest oraș. Acum însă e iarăși rînduiala de mai nainte. Trenul merge regulat, deși cu mare întîrziere, pentru că prin părțile pe unde au umblat Rușii, fiind șinele cam stricate, trebuie multă grije.

Pe marginile drumului de fer se văd urmele luptelor de trei zile: șanțuri, săpături, bucăți de granate și gloanțe risipite. Pe drumul de țară cete de locuitori fugiți, se întorc acum iarăși la vetrele lor, fiecare cu gîndul la casa și ograda lui părăsite. Cînd sosește trenul în gară, călătorii grăbiți sar din el nainte de-a se fi oprit, ș'apoi în fugă o iau spre casă.

Gara nu e stricată. Nici în oraș n'au prea stricat Rușii. Vre-o 25 de case au ars, atîta e tot. De biserici nu s'au atins.

Un locuitor mai în vîrstă care în tot timpul cît au fost Rușii în *Homonna*, a stat în oraș, povestește următoarele amănunte din timpul, cît au stat Rușii aici:

În 23 Nov. — la amiază au părăsit orașul cei din urmă locuitori, cari temîndu-se de venirea Rușilor, au aflat de bine să fugă, iar' după amiază la 3 ore a intrat în oraș cea dintîi patrulă de cazaci. Patrula aceasta cît cea sosit, a cutreerat în fugă mare toate străzile și cînd la un capet

al orașului a dat de 3 husari întîrziți, a pușcat și s'a luat după ei. Husarii s'au pierdut dinaintea cazacilor pe drumul ce duce la Carpați. Până seara pe la 6 ore a fost pace. Atunci au intrat apoi în oraș trupele rusești. Înainte erau eălăreții, după ei venea infanteria în frunte cu muzica, după infanterie: tunarii, apoi cară cu muniție și de tot la urmă vre-o cinci—șasesute de cazaci.

Era pe la șapte ciasuri cînd aud bătînd pe cineva la ușe. Deschid. Un ofițer rus, foarte zdravăn intră la mine.

E a dtale casa asta?, — mă întrebă.

— Da, a mea.

Ofițerul nu mai zise nimic, ci eși din casă. Mai tîrziu am aflat că ofițerul acesta umbla ca să încuartireze pe soldați și că alegea în primul rînd căsile de unde au fugit oamenii. Aproape toți soldații ruși au fost încuartirați prin căsile cele părăsite. Au rupt poarta, au spart ușa, dacă a fost încuiată și s'au băgat peste tot locul unde nu era nimenea.

Oficerii și-au luat sălaș în castelul frumos al Contelui *Andrássy*. Aici eră și cortelul comandantului rus. În prima zi toată noaptea și-au petrecut oficerii cu vin și cu muzică.

În dimineața de 24 Nov. auzim bubiturile tunurilor noastre de cătră *Jeszenő*. Răspund tunurile Rușilor așezate în apropierea orașului. Focul tunurilor abia după amiază pe la 4 ore a încetat. De cătră seară infanteria rusească a eșit din Homonna îndreptîndu-se spre *Alsó-Bereg*. Atunci au venit și la mine niște Muscani și au cerut pîne. Le-am dat toată pînea cîtă am avut'o, dar bani n'am voit să primesc, deși soldații ruși au vrut să-mi plătească cu ori-ce preț. Peste noapte au ars niște case. În 25 Nov. aproape toți Muscanii eșiseră din oraș, dar în 26 au sosit alții, că în această zi se pornise mai înverșunată lupta lîngă *Homonna*, cu ai nostri. Ropotele puștilor și bubiturile tunurilor zguduiau întreg orașul. Până în 27 seara a ținut lupta, iar în 28 dimineața Rușii au ieșit cu tot

ce-au avut, din Homonna, retrăgându-se către miază-noapte.

În 27 seara a intrat la mine un soldat rus cu o găină în brață și a rugat pe nevastă-meă să i-o frigă... de drum. I-a fript-o și soldatul s'a depărtat mulțumind de osteneală.

Lupta în Egipt.

Milano, 5 Dec. — Turcii se află foarte aproape de orașul Suez, (la capătul despre Marea Roșie a canalului de Suez). Se dau lupte dirze pentru stăpînirea canalului.

(Casă înțelegi însemnătatea acestui canal, vezi mapa lui și lămuririle asupra lui în „Calendarul Național“ pe 1915).

Punctele de pace ale Germaniei.

Din Genf se scrie, ca filosoful cu renume luman Ernst Haekel, scriind mai nou în un mare ziar elvețian, despre acest războiu și despre pacea care ar putea să-i pună capăt, — arată cari ar fi punctele de pace, a căror împlinire le-ar cere Germania dela dușmanii săi învinși.

Punctele ar fi:

1. Tirănia engleză înfrîntă cu totul, liberarea mărilor de sub atotputernicia Angliei;

2. Impărțirea Belgiei. Partea cea mai mare a țării, pîn' la Ostende și Antwerpen, s'ar încorpora Germaniei, ca stat aliat, cum sunt și celelalte state din împărăția germană. Partea mai de miază-noapte, s'o capete Hollanda, (ca răsplată că a stat neutră), partea de miază-zi s'o capete Luxemburgul, dar ca stat intrat și el în uniunea germană (în împărăția germană. Cu alte cuvinte întreagă Belgia ar intra sub stăpînirea coroanei germane, dar o parte ca provincie belgiană, alta ca principat al Luxemburgului, încorporat și el).

3. Germania să capete partea cea mai mare a coloniilor engleze, între cari și statul Congo.

4. Franția să lase și ea o parte a hotarelor sale dela miază-noapte, Germaniei;

5. Din trupul Rusiei s'ar sfășia Polonia și s'ar uni cu Galiția sub stăpînirea Austro-ungariei;

6. Ținuturile rusești dela Marea-Baltică (locuită de mulți Nemți) să se alătore de nou la Germania;

7. Finlanda, s'ar desface de Rusia și, alăturată la Suedia și Norvegia, ar forma un regat de sine stătător.

Acestea sunt punctele pe care învățatul german Haekel, înțelegînd poate gîndul cercurilor hotărîtoare germane, le-a dat în vileag. Precum vedem ele ar schimba foarte mult fața Europei.

Despre Sirbia, că ce să fie cu ea, învățatul german nu spune nimic, căci socoate pricina cu Sirbia ca o treabă deosebită, de casă, a Austro-ungariei. În pricina asta Austro-ungaria va dicta cum ea va afla de bine.

Grecia, mobilizează.

Atena, 5 Dec. — În Grecia mobilizarea curge cu zor. În Ianuar vor fi sub arme 30.000 de oameni noi. În mijlocul lui Decembrie vor fi mari manevre de corăbii pe mare.

Cruțarea trupelor.

— Trenuri de scaldă. —

Astăzi o năzuință din cele mai vii a conducerii armatelor, este: a cruța macar pe cît se poate, viețile soldaților și a îngrijii de hrana lor îndestulătoare și de curățania lor.

Foile germane, ca și cele din Viena și Pesta, cari aduc știrile de pe cîmpul de războiu, așa spun, că armatele noastre, austro-ungare și cele germane, sunt îngrijite așa de bine, cum mai bine, în un războiu nu se poate. Dacă duc totuși și lipsuri, sunt lipsuri de acelea, pe care le duc și alte armate, ori care ar fi ele.

Despre cruțarea și îngrijirea armatelor azi în luptă, aflăm prin foi următoarele amănunte:

Generalismul francez Joffre, conduce războiul cu cea mai mare cruțare ce se poate, a oamenilor săi. (Și are lipsă de

asta, căci unde-s mai puțini oamenii ca în Franția?), și ci-că într'un rînd a și spus: Dacă aș voi să jertfesc mai neîndurat cîteva mii de vieți peste pierderile regulate, — aș putea da alt curs luptelor, dar am timp, pot aștepta. (O fi așteptînd pînă să se gate și ortacii săi englezi, cărora le trebuie într'adevăr mult timp pînă să fie gata de războiu). Ba par'că anume nici unul nu se grăbește. Francezii zic: Noi oprim numai, pe Nemți a înainta mai departe în Franția, dar încolo așteptăm să veniți și voi, ortacilor Englezi, la luptele cele mari ce au să urmeze încă. Pîn' atunci n'avem să ne mișcăm din șanțurile noastre.

Englezii par'că zic: Noi ne vom sili să venim cît mai tîrziu Țineți numai voi Francezilor greul, pînă mai puteți!

Iar că armata franceză, pe locurile pe cari se află, e destul de bine îngrijită, e de crezut, căci e pe pămîntul țării sale, la spate îi sunt satele și orașele și trenurile sale, care îi aduc de toate.

Despre Englezi se spune că s'asa fel îngrijii, cît nici să simță tare că nu-s acasă. Ci-că englezul nu începe lupta, pînă nu se spală dimineața și se rade și își mîncă dejunul (cînd îi dă Neamțul răgaz. De multe ori însă îl rade cite-o schijă din șrapnelul nemțesc ori alt glonț, care îl rade apoi cu temei!).

Rușii nu-s, firește, așa de bine îngrijii. De mulțimea lor e și greu a purta grijă așa amănunțită. Nici nu-s ei așa de gingași, ca Englezii și Francezii. Totuși și despre Ruși se scrie de curînd, că trimit între a-tele trenuri de scaldă în urma trupelor. E un tren de cite 50 vagoane, întocmite vagoanele cu vane de scaldă și de spălat, și se pot scaldă și curăți cite 2000 de soldați într'o zi într'un astfel de tren. Dacă asta e adevărat, apoi asta e un mare bine pentru oamenii duși în războiu, unde într'adevăr au mare lipsă de curățat din cînd în cînd.

Se mai spune și aceea, că Rușii nu-și lasă oameni săptămini de cap tot în foc, în șanț, ci un rînd de oameni se luptă două zile, apoi peste noapte se schimbă cu alt rînd de oameni din rezervele dela spatele lor. Acolo ei odihnesc și se hrănesc

mai bine două zile și numai apoi sunt duși iarăși în luptă.

E și firește să fie așa, dacă e ca oamenii să nu fie răpuși cu totul de oboseala luptelor prea îndelugate, în cari ar sta neîntrerupt.

Soldați sirbi înarmați cu două puști.

Bosnia, 30 Nov. — Abia acum s'a aflat, că pe vremea cînd trupele sirbești năvăliseră în Bosnia și în Ungaria, comanda militară a Sirbilor a dat fiecărui soldat năvălitor: două puști înzestrîndul și cu muniția (gloanțele) de lipsă la ele.

Soldați sirbi prinsoneri spun că pușca a doua de aceea li s'a dat ca trecînd la frații lor din Bosnia și Ungaria, să o dea acestora.

Soldații sirbi au primit dară două rînduri de puști numai ca să aibă ce împărți Sirbilor noștri, cînd aceștia le-ar sări, ca frați, în ajutor. Dar așa a fost întocmit lucrul, că armele trebuiau date napoi în cazul că Sirbii ar fi siliți să iasă iară din ținuturile locuite de Sirbi. Aceasta, ca frații lor să nu fie bănuți de tradare, aflînd la ei puștile, după retragere. Cînd Sirbii au năvălit nu de mult în Bosnia, și se apropiaseră binișor de Serajevo, așa au făcut. La intrare au împărțit locuitorilor puști sirbești, nu peste mult însă, le-au cules iară, pentru-că vrînd nevrînd a trebuit să iasă din Bosnia.

Somațiune.

Toți creditorii Institutului »CETATEA«, bancă economică comercială ca însoțire, sunt somați ca, în sensul § ului 249, alineatului al 2-lea din legea comerc. ungară să-și anunțe pretenziunile, deoarece »Cetatea«, institut de credit și de economii, societate pe acțiuni în Cohalm, prin punctul al 6-lea al procesului verbal din adunarea generală de constituire, a preluat asupra sa toată averea activă și pasivă a susnumitei însoțiri. Cohalm, 24 Nov. 1914.

Directiunea

băncii »Cetatea«, institut de credit și de economii, societate pe acțiuni.

(1434) 2-3

Primejdia de molipsire la toate boalele epidemice, ca coleră, dysenterie, etc., va fi în mod însemnat scăzută, dacă vom ține corpul curat, prin urmare rezistent și sănătos. E apoi foarte de lipsă, să avem grijă de întărirea stomacului, de curățirea și schimbarea materiilor în trup, ca microbii să nu aște prindere în materiile învechite prin stomac și mafe. Noi voim să arătăm cetitorilor, în interesul lor, iarăși două preparate igienice și anume: Fluidul binemiroșitor

de esență de plante zis „Elsfluid“ a lui Feller, care în urma însușirilor, de-a curății, în aceste zile de grea încercare, sunt pentru fiecare casă de un preț foarte mare. Pentru îngrijirea trupului și a corpului, ca apă de gură, ca alinător al durerilor reumatice, a răcirii, pe urma călăritului mult și a strapațelor mari, a zgîrciurilor, — el e de o valoare neprețuită. Mulți doctori îl recomandă, și peste 100 de mii de scrisori arată bunătatea acestei „esențe“. Cu cît comanzi mai multe sticle cu afit îți vin mai ieftine: 12 sticle costă 6 cor., 60 sticle franco numai 25 cor. —

E recomandabil a comanda și Pilulele-Rhababer cu marca „Elsapillen“, cari întăresc corpul, îl fac rezistent, liniștesc durerile, întăresc stomacul, 6 cutii costă franco 4 cor. 40 fil.; 12 cutii franco numai 8 cor. 40 fil. — Vă recomandăm ca aceste preparate „Feller“ nici-odată să nu vă lipsească din casă. Ele formează așazicud o farmacie neprețuită a casei și tocmai acum sunt, pentru ori ce familie, foarte folositoare. — Comandați numai preparatele adevărate, provăvăzute cu marca „Elsapreparate“ dela apotecarul E. V. Feller în Stubica (Centrale 11) Croația. H